

**Budaörs Város Önkormányzat
Polgármestere**

ELŐTERJESZTÉSE

**a Képviselő-testület 2015. június 17-i, valamint
a Településfejlesztési és Vagyongazdálkodási Bizottság 2015. júniusi ülésére**

Tárgy: Helyi védetté nyilvánítási eljárás megindítása

Az előterjesztés tárgyalása Magyarország helyi önkormányzatokról szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 46. § (1) bekezdése és Budaörs Város Önkormányzata Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 36/2010. (XI.12.) önkormányzati rendelet (a továbbiakban: SZMSZ) 18. § (1) bekezdése alapján nyilvános ülésen történik.

Melléklet:

1. sz. melléklet: rendelet tervezet

Tisztelt Képviselő-testület!

Tisztelt Bizottság!

Előzmények:

2010 májusában a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatósága, valamint a Törökugrató Egyesület a Törökugrató és környékének helyi védetté nyilvánítása ügyében fordult Önkormányzatunkhoz.

A Törökugrató dél-nyugati lejtőjén található az a körülbelül 21.600 m²-es sziklagyepes terület, amely a kertvárosi lakóövezet és a Bazsarózsa u. feletti, sétálóparkká alakított fenyves kiserdő közé ékelődve nyújt élőhelyet és menedéket 28-féle védett, fokozottan védett, illetve lokálisan értékes növényfaj, valamint kb. 30-féle – köztük több védett – állatfaj (rovarok, hüllők, madarak) számára. A fajszámot illetően magas diverzitású terület.

A budaörsi Törökugrató helyi jelentőségű természetvédelmi terület (7,6 ha), amelyet a Pest Megyei Tanács 1/1985. számú tanácsrendelet 1 § b.) pontjában nyilvánított védetté.

Az izolátum jellegű Törökugrató természetvédelmi funkciója kettős: egyrészt menedékhelye az élőhelyek pusztulása és fragmentációja következtében ritkuló fajoknak, másrészt fontos „lépőkö”, amely a hasonló vegetációjú Csiki-hegyeket köti össze a Tétényi-fennsíkkal. Ebben az összefüggésben védelme kiemelt fontosságú.

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 24. § (1) bekezdés b) pontja alapján, helyi jelentőségű természetvédelmi terület esetén rendeletben a települési önkormányzat nyilvánít védetté. A törvény 57. § (1) bekezdése alapján, a természetvédelmi igazgatás feladatait e törvény és más jogszabályok rendelkezései alapján a miniszter, az államigazgatási szervek, valamint a jegyző, a fővárosban a főjegyző látják el.

A védetté nyilvánítási eljárás

A védetté nyilvánítási eljárás menetét – ebbe beletartozik a védettség megszüntetése is - részletesen szabályozzák a **természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 24-25. §-ai.**

24. § (1) Természeti területet [15. § (1) bekezdés] és más - e törvény 22. §-a alapján - védelemre érdemes földterületet

a) országos jelentőségű terület esetén a miniszter

b) helyi jelentőségű terület esetén rendeletben a települési - Budapesten a fővárosi - önkormányzat nyilvánít védetté.

(2) A miniszter nyilvánítja védetté, illetve fokozottan védetté a természeti értéket, továbbá fokozottan védetté a területet. A miniszter határozza meg az európai közösségi jogi aktusokban meghatározott védettségi kategóriába, illetve nemzetközi egyezmény hatálya alá tartozó növény- és állatfajok közül azokat,

amelyek kiemelt oltalma szükséges, és az e fajokra vonatkozó részletes szabályokat. A miniszter a védett élő szervezet meghatározott fejlődési szakaszának, alakjának, állapotának vagy származékának kiemelt természeti oltalmát feloldhatja, ha annak fenntartását természetvédelmi szempontok nem indokolják.

(3) A védetté nyilvánítást kimondó jogszabály tartalmazza

a) a védetté nyilvánítás tényét, a természetvédelmi értékek megnevezését,

b) terület esetében annak jellegét, kiterjedését, a védetté nyilvánítás indokát, természetvédelmi célját, a földrészetek helyrajzi számaikat, az e törvényben meghatározott egyes korlátozások és tilalmak alóli esetleges felmentést, továbbá a természetvédelmi hatóság engedélyéhez, illetve hozzájárulásához kötött - a 21. §-ban és a 38-39. §-ban nem szabályozott - tevékenységek körét, lehetőség szerint a földrészet határvonalának töréspont koordinátáit, valamint a 36. § (1) bekezdésének megfelelően megállapított rendelkezéseket (természetvédelmi kezelési terv), továbbá;

c) az Európai Községek jogi aktusaiban meghatározott védettség kategóriába tartozás tényét.

(4) Fel kell oldani a természeti érték vagy terület védettségét, fokozottan védettségét, ha annak fenntartását természetvédelmi szempontok a továbbiakban nem indokolják. A védettség feloldása során a védetté nyilvánításra vonatkozó rendelkezéseket megfelelően alkalmazni kell azzal, hogy a helyi védett természeti terület védettségének a feloldásához az igazgatóság véleményét be kell szerezni.

25. § (1) Védetté nyilvánításra bárki javaslatot tehet.

(2) Terület védetté nyilvánítását - helyi jelentőségű védett természeti terület kivételével - az igazgatóság készíti elő. Ha az előkészítés helyi jelentőségű védett természeti területté nyilvánításra irányul, a helyi védetté nyilvánítást előkészítő települési önkormányzati jegyzőnek, főjegyzőnek (a továbbiakban együtt: jegyző), a terület védetté nyilvánításának indokoltságát alátámasztó iratok megküldése mellett meg kell keresnie az igazgatóságot, hogy kívánja-e a terület országos jelentőségű védett természeti területté nyilvánítását.

(3) A helyi védetté nyilvánítás esetén a települési önkormányzat jegyzője, a fővárosban a főjegyző a védetté nyilvánító, illetve a védettség feloldásáról rendelkező önkormányzati rendeletet - nyilvántartási célból - hivatalból megküldi az érintett területen működő igazgatóságnak.

(4) Az igazgatóság - a miniszter állásfoglalása alapján - a (2) bekezdés szerinti nyilatkozatát 60 napon belül megadja. Ha a terület országos jelentőségű védett természeti területté nyilvánítása indokolt, a védetté nyilvánítás előkészítését az igazgatóság folytatja le.

(5) Természeti érték védetté, fokozottan védetté nyilvánítását a miniszter készíti elő.

(6) A (2)-(4) bekezdésben szabályozott előkészítés során meg kell vizsgálni a védetté nyilvánítás indokoltságát, a védelem céljainak megvalósításához szükséges intézkedéseket és a védelemhez szükséges feltételek, pénzügyi eszközök biztosíthatóságát, valamint a védelem várható következményét.

(7) A természeti terület védetté nyilvánításának előkészítése során az előkészítést végző - az érdekeltek álláspontjának megismerése érdekében - egyeztető megbeszélést és a szükséghez képest helyszíni szemlét tart, amelyre - a kitűzött időpont előtt legalább 15 nappal - meghívja az (1) bekezdésben említett javaslattevőt, valamennyi érdekelt hatóságot, továbbá mindazokat, akikre a védetté nyilvánításból jogok vagy kötelezettségek hárulnak, illetőleg akik jogos érdekét a védetté nyilvánítás közvetlenül érinti. Jelentős számú érdekelt esetén a meghívás történhet hirdetménynek a helyi önkormányzat hirdetőtábláján történő kifüggesztésével vagy más, helyben szokásos módon történő közhírré tétele útján is.

(8) Az előkészítést végző az egyeztető tárgyalásról jegyzőkönyvet és összefoglalót készít, amelyet a védetté nyilvánításra vonatkozó javaslattal együtt előterjeszt a védetté nyilvánításra jogosulthoz.

(9) Helyi jelentőségű védett természeti terület országos jelentőségűvé nyilvánítása esetén a (6)-(7) bekezdésben foglaltakat akkor kell alkalmazni, ha a védelmi előírások az e törvényben foglaltaknál, illetve korábbi önkormányzati rendeletben meghatározottaknál szigorúbb rendelkezéseket tartalmaznak.

(10) A 24. § (1) bekezdése alapján alkotott önkormányzati rendeletben, a felmentésre vonatkozó szabályok [24. § (3) bekezdés b) pont] alkalmazásával biztosítani kell a területen a védetté nyilvánítás előtt megkezdett közérdekű tevékenységnek - a közérdekű cél megvalósításához szükséges mértékű - folytatását.

Budaörs Város Önkormányzat Képviselő-testülete 147/2011. (IV.21.) ÖKT. számú határozatával az alábbiakról döntött:

147/2011.(IV.21.) ÖKT sz. határozat

Helyi védetté nyilvánítási eljárás megindítása

1. Budaörs Város Önkormányzatának Képviselő-testülete felkéri a Polgármestert, hogy a Törökugrató-területek és a Tétényi-fennsík részletes botanikai és zoológiai, szakértő általi felmérését indítsa el, és a felmérés eredménye alapján a helyi védetté nyilvánítási eljárás lefolytatását kezdje meg.
2. Budaörs Város Önkormányzat Képviselő-testülete, az eljárás feltételét képező részletes botanikai és zoológiai, szakértő általi felmérésre, Budaörs Város Önkormányzata 2011. évi költségvetéséről szóló 1/2011. (II.04.) ÖKT rendelet 4. sz. melléklet 3. Tartalék előirányzatok 3.1. Általános tartalék soráról 1.000.000.- Ft összeget szabadít fel.
3. Budaörs Város Önkormányzat Képviselő-testülete felkéri a Polgármestert, hogy a Képviselő-testület soron következő ülésére terjessze elő az 2.) pontban elfogadottaknak megfelelően, Budaörs Város Önkormányzat 2011. évi költségvetéséről szóló 1/2011. (II. 4.) ÖKT rendelet módosítását.

A határozatban foglaltaknak megfelelően a Hivatal elkészítette a Törökugrató és a Tétényi-fennsík botanikai és zoológiai felmérését. A felmérés adatai alapján a 4302/4 és 4302/5 hrsz.-ú ingatlanok a 2014. november 1-én hatályba lépett, a Budaörs Város helyi építési szabályzatáról szóló 24/2014. (IX.29.) ÖR. alapján a korábbi Lke övezetből TK-Gy-3 övezetbe kerültek átsorolásra.

Fentiek alapján lehetővé vált jogszabályi lehetőségeknek megfelelően a Budaörs Város természeti értékeinek helyi védelméről szóló rendelet megalkotása.

Jelen előterjesztés mellékletként elkészült a rendelet tervezete, melyet a fent leírt jogszabályok alapján meg kívánunk küldeni a Nemzeti Park Igazgatóság részére. Az Igazgatóság által véleményezett rendelet tervezetét kívánjuk majd a Tisztelt Képviselő-testület elé terjeszteni elfogadásra.

Határozati javaslat a Településfejlesztési és Vagyongazdálkodási Bizottság részére:

A határozathozatal a Möt. 48. § (1) bekezdése alapján nyílt szavazással, az SZMSZ 37. § (1) bekezdése alapján egyszerű szótöbbséggel történik.

1. Budaörs Város Önkormányzat Településfejlesztési és Vagyongazdálkodási Bizottsága javasolja a Képviselő-testületnek, hogy az előterjesztés mellékletét képező rendelet tervezetét fogadja el.
2. Budaörs Város Önkormányzat Településfejlesztési és Vagyongazdálkodási Bizottsága javasolja a Képviselő-testületnek, hogy kérje fel a jegyzőt az előterjesztés mellékletét képező rendelet tervezet megalkotásához szükséges, a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. tv. 25. §-ban foglalt feladatok elvégzésére.

Határozati javaslat a Képviselő-testület részére:

A határozathozatal a Möt. 48. § (1) bekezdése alapján nyílt szavazással, az SZMSZ 37. § () bekezdése alapján egyszerű szótöbbséggel történik.

1. Budaörs Város Önkormányzat Képviselő-testülete úgy hogy az előterjesztés mellékletét képező rendelet tervezetét elfogadja.
3. Budaörs Város Önkormányzat Képviselő-testülete úgy dönt, hogy felkéri a jegyzőt az előterjesztés mellékletét képező rendelet tervezet megalkotásához szükséges, a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. tv. 25. §-ban foglalt feladatok elvégzésére.

Határidő: azonnal

Felelős: Jegyző,

Végrehajtást végzi: Városépítési Iroda,

Budaörs, 2015. május 26.

.....
Wittinghoff Tamás
polgármester J.

Az előterjesztést készítette: Műszaki Ügyosztály
Környezetvédelmi osztályvezető: Benkovics Gábor

.....

Városépítési Iroda vezetője: Domahidi Emma

Műszaki Ügyosztály vezetője: Lőrincz Mihály

.....
.....
.....

Látta:

Polgármesteri Kabinet, Vágó Csaba Kabinetvezető

.....

Törvényességi felügyelet:

.....

Jegyzői Iroda:

.....

Jegyző: Dr. Bocsi István

.....

Budaörs Város Önkormányzat Képviselő-testülete
... /2015. (... ..)
önkormányzati rendelete

Budaörs Város természeti értékeinek
helyi védelméről

Budaörs Város Önkormányzat Képviselő-testülete a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 24. § (1) bekezdés b.) pontjában és a 36. § (1) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés 11. pontjában, meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el.

1. §

(1) Jelen rendeletben meghatározott természetvédelmi szabályokat kell alkalmazni (a természet védelmét szabályozó országos hatályú jogszabályokban foglaltakon túlmenően) Budaörs Város közigazgatási területén az országos védelem alatt nem álló, de ritkaságuk, különlegességük miatt értékes – jelen rendelettel védetté nyilvánított, illetve más jogszabály által helyi védettség alá helyezett -, természeti területekre

(2) A rendelet hatálya kiterjed Budaörs Város Önkormányzat természetvédelmi oltalma alatt álló valamennyi természeti területre, azok védőterületeire, valamint ezek tulajdonosaira, kezelőire, használóira (a továbbiakban együtt: használó).

2. §

Budaörs Város Önkormányzatának Képviselő-testülete jelen rendelettel megerősíti a korábban a Pest Megyei Tanács Végrehajtó Bizottsága 1/1985. számú tanácsrendeletével helyi védettség alá helyezett természeti területeket. E természeti területek helyrajzi szám szerinti részletes felsorolását a rendelet 1. számú melléklete tartalmazza.

3. §

E rendelet alkalmazásában:

1. *Védett természeti terület:* Budaörs Város Önkormányzata által e rendeletben védetté nyilvánított helyi jelentőségű természetvédelmi területek.
2. *Védőövezet:* a védett természeti területek közvetlen közelében található azon terület, amelyen bekövetkező változások alapvetően és közvetlenül befolyásolhatják a védett természeti terület állapotát, környezetbe történő illeszkedését.
3. *Használó:* az érintett terület tulajdonosa, kezelője, bérlője, használója.

4. §

A védetté nyilvánítás célja, hogy:

- a) a kiemelt oltalmat igénylő földtani, víztani, növénytani, állattani, tájképi és kultúrtörténeti szempontból vagy más közérdekből védelemre érdemes helyi természeti területek körét megállapítsa, és azokat védetté nyilvánítsa,
- b) jogi eszközöket biztosítson a természetvédelem helyi szintű szabályainak megállapításával a város területén található természetvédelmi területek megőrzéséhez és fenntartható fejlesztéséhez,
- c) elősegítse a város természeti területeinek, jellegzetességeinek, növény- és állatvilágának, földtani, víztani, valamint tájképi és kultúrtörténeti értékeinek

- d) megőrzését, illetve kutatását, oktatási és ismeretterjesztési célú hasznosítását, előmozdítsa a társadalom bevonását a természeti területek hatékony megőrzésébe és a széleskörű szemléletformálásba.

5. §

- (1) A védett természeti területtel és védőövezetével érintett terület használata során a használónak törekednie kell a védett természeti terület jó állapotban tartására és az esetleges károsodások megelőzésére.
- (2) A védett természeti terület állapotának megóvása érdekében a használóval egyeztetett módon történő kezelési intézkedéseket - kiemelten az élősködő növények irtását, tájidegen fajok szakszerű eltávolítását - indokolt esetben éves rendszerességgel el kell végezni.
- (3) Védett természeti területtel érintett területen közlekedésre csak az arra kijelölt út vehető igénybe.
- (4) A védett természeti területet a "*Helyi jelentőségű természeti terület (Budaörs Város Önkormányzat)*" feliratú táblával kell megjelölni. A megrongálódott táblák javításáról, cseréjéről vagy a hiányzó táblák pótlásáról a természetvédelmi hatóság gondoskodik.
- (5) A védett természeti területek tudatformáló erejének elősegítése és a védelem feltételeinek biztosítása érdekében azok helyi sajtóban, médiában közművelődésben és közoktatásban történő bemutatására törekedni kell.
- (6) A védett természeti területtel és védőövezetével érintett területen a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 38. § (1) bekezdésében felsoroltakon túl a természetvédelmi hatóság engedélyre van szükség:
 - a) kiállítások és egyéb kulturális rendezvények megtartásához,
 - b) filmforgatáshoz,
 - c) táborozáshoz.

6. §

- (1) A természetvédelmi területekre vonatkozó egyéb előírások tekintetében a helyi jelentőségű természetvédelmi terület természetvédelmi kezelési tervében foglaltakat kell alkalmazni. A természetvédelmi kezelési tervet jelen rendelet 2. és 3. számú melléklete tartalmazza.
- (2) A helyi jelentőségű védett természetvédelmi területek természetvédelmi kezelési tervét legalább 10 évenként felül kell vizsgálni.

7. §

- (1) Az önkormányzat jogosult a védett természeti terület állapotára vonatkozóan tájékozódni és ellenőrizni, hogy a terület kezelője jelen rendelet és a kezelési tervben meghatározottak alapján kezeli a természetvédelmi területet.
- (2) A helyi jelentőségű védett természeti területek állapotát és annak változásait folyamatosan figyelemmel kell kísérni. A folyamatosan végzet vizsgálat célja, hogy a város természeti területeinek állapotáról és a védelem érdekében szükséges teendőkről a Képviselő-testület tagjai tájékozódhassanak, illetve a település lakosságát tájékoztassák.
- (3) A helyileg védett természeti területek állapotának figyelemmel kísérése, a természetvédelmi hatóság kötelezettsége.

8. §

- (1) A védelem alá vont területek megóvásáról, őrzéséről, fenntartásáról, helyreállításáról az önkormányzat gondoskodik. E feladat ellátásával
- a) az önkormányzat tulajdonában álló területeken a terület mindenkori használóját,
- b) egyéb területeken a terület mindenkori használóját is megbízhatja.
- (2) A használó köteles tűrni, hogy a természetvédelmi hatóság a természeti terület oltalma, tudományos megismerése érdekében ingatlanát időszakosan használja, de csak olyan mértékben, hogy az a használó mindennapi életvitelét nem zavarhatja.
- (3) Az ingatlan mindenkori használója köteles tűrni a védetté nyilvánítás ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzését.

9. §

E rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

Budaörs, 2015. június ...

Wittinghoff Tamás

polgármester

dr. Bocsi István

jegyző

1. sz. melléklet

HELYI JELENTŐSÉGŰ VÉDETT TERMÉSZETI TERÜLETEK

NÉV	HRSZ	ALR	TER (ha)	MŰV.ÁG
Törökugrató	4302/2		1,2605	kivett a.g.
Törökugrató	4302/4		0,0638	kivett
Törökugrató	4302/5		0,0635	kivett
Törökugrató	4304		0,3107	rét
Törökugrató	4316		0,3500	kivett
Törökugrató	4317	a	1.4675	rét anyagbánya
Törökugrató	4317	b	1.4460	kivett anyagbánya
Törökugrató	4319/2		2.6982	kivett
Tétényi-fennsík	10357/5	a	0.6843	legelő járási mintatér
Tétényi-fennsík	10357/5	b	2.3157	kivett

Törökugrató kezelési terv

2. melléklet a .../2015. (... ..) ÖR. rendelethez

Törökugrató természetvédelmi terület adatai és természetvédelmi kezelési terve


1. Budaörs, Kökőrcsin utca, Rezeda utca és a Törökugrató utca által határolt terület, 76.332 m² területtel.
2. Érintett helyrajzi számok: 4302/2, 4302/4, 4302/5, 4304, 4317, 4319/2 továbbá az EOVS szerint meghatározott töréspontok által határolt ingatlanrészekből, a 4316 ingatlan-nyilvántartási helyrajzi számú területből 3.230 m² nagyságú területrészt: (E640570-N234675, E640584-N234665, E640594-N234662, E640632-N234654, E640650-N234641, E640648-N234615, E640638-N234581, E640634-N234585, E640622-N234649, E640613-N234608, E640602-N234621, E640592-N234633, E640584-N234644, E640581-N231329).
3. A védett terület térképi vázlata:



4. Természetvédelmi kezelési terv

4.1. Természetvédelmi gyakorlati célkitűzések

- a) A területen található értékes élőhelyek fenntartása, lehetőség szerinti bővítése.
- b) A terület jelenlegi formájában őrizze meg a jellegzetes dolomitképződményeket, valamint a kialakult és azokhoz kötődő értékes növénytakasulásokot.
- c) Telepített, tájidegen fa- és cserjefajok folyamatos eltávolítása, honos fajok szükség szerinti telepítése.
- d) Az özönnövények monitorozása és visszaszorítása.
- e) A terület jelentős geológiai értékeinek megővése.

 f) Védett növény- és állatfajok állományainak megőrzése. A tervezési területen előforduló legfontosabb megőrzendő élőlényfajok: magyar gurgolya (*Seseli leucospermum*), homoki kikerics (*Colchicum arenarium*), selymes peremizs (*Inula oculus-christi*), fehér csüdfü (*Astragalus vesicarius*), leánykökőrcsin (*Pulsatilla grandis*), tavaszi hérics (*Adonis vernalis*), selymes boglárka (*Ranunculus illyricus*), bunkós hagyma (*Allium sphaerocephalon*), pézsmahagyma (*Allium moschatum*), árlevelű len (*Linum tenuifolium*), kiskészű hangyabogáncs (*Jurinea mollis*), borzas vértő (*Onosma visianii*), homoki vértő (*Onosma arenaria*), pusztai

meténg (*Vinca herbacea*), Borbás-kerep (*Lotus borbasii*), sömörös kosbor (*Orchis ustulata*), bozontos árvalányhaj (*Stipa dasyphylla*), csinos árvalányhaj (*Stipa pulcherrima*), pusztai árvalányhaj (*Stipa pennata*), apró nőszirm (*Iris pumila*), vetővirág (*Sternbergia colchiciflora*), szongáriai cselőpók (*Lycosa singoriensis*), bikapók (*Eresus cinnaberinus*), imádkozó sáska (*Mantis religiosa*), sisakos sáska (*Acrida hungarica*), magyar darázscincér (*Chlorophorus hungaricus*), magyar virágbogár (*Netocia ungarica*), kis szarvasbogár (*Dorcus parallelipedus*), bőrfutrinka (*Carabus coriaceus*), kék futrinka (*Carabus violaceus*), dolomit kéneslepke (*Colias chrysotheme*), Atalanta-lepke (*Vanessa atalanta*), nagy pávaszem (*Saturnia pyri*), közepes pávaszem (*Saturnia spini*), magyar ősziaszoló (*Chondrosoma fiduciarium*), magyar tavaszi-fésűsbagoly (*Dioszeghyana schmidtii*), díszes medvelepke (*Arctia festiva*), buckabagoly (*Staurophora celsia*), fali gyík (*Podarcis muralis*), fürgé gyík (*Lacerta agilis*), zöld gyík (*Lacerta viridis*), pannongyík (*Ablepharus kitabelii fitzingeri*), rézsikló (*Coronella austriaca*), egerészölyv (*Buteo buteo*), karvaly (*Accipiter nisus*), vörös vércse (*Falco tinnunculus*), mezei pacsirta (*Alauda arvensis*), parlagi pityer (*Anthus campestris*), cigánycsuk (*Saxicola torquata*), területen költő rigófélék (*Turdidae*), poszátafélék (*Sylviidae*), pintyfélék (*Fringillidae*), csilpcsalpfűzike (*Phylloscopus collybita*), fitiszfűzike (*Phylloscopus trochilus*), csuszka (*Sitta europaea*), töviszűrő gébics (*Lanius collurio*), citromsármány (*Emberiza citrinella*), bajszos sármány (*Emberiza cia*).

g) Az egyedi tájképi és geomorfológiai jelleg megőrzése.

h) A természetes élőhelytípusok állapotának fenntartása, szükség esetén annak javítása. A legfontosabb megőrzendő élőhelytípusok: pusztafüves lejtősztyepprért (*Cleistogeni-Festucetum sulcatae*), nyílt dolomitsziklagyep (*Seseli leucospermo-Festucetum pallentis*), árvalányhajás dolomitsziklagyep (*Stipo eriocauli-Festucetum pallentis*), dolomit-sziklafüves lejtő (*Chrysopogono-Caricetum humilis*).

i) A jelenlegi földúthálózat kisebb forgalmú szakaszainak lezárásával vagy a behajtás nehezítésével a gépjárműforgalom kizárása a területről.

j) A peremterületeken a másodlagosan kialakult őshonos fajokból álló cserjés megtartásával a tájképbe illeszkedő természetes határ fenntartása, szükség esetén bővítése.

k) A nagy forgalmú látogatás feltételeit és egyben a terület természeti értékeinek védelmét biztosító infrastruktúra folyamatos karbantartása.

l) Bemutathatóság fejlesztése.

m) Monitoring vizsgálatok folytatása, illetve bővítése.

4.2. Természetvédelmi stratégiák

a) A tervezési terület peremén tapasztalható építkezések, beépítések területre gyakorolt hatásainak - illegális hulladéklerakások, fásszáruak eltávolítása a szegélyekből, növényzet taposása, megsemmisítése - folyamatos ellenőrzése.

b) A látogatható részeken a bemutatást segítő információs rendszer kiépítése, valamint az élet- és balesetvédelmet szolgáló létesítmények fenntartása.

c) Az értékes területrészek zavarásmentességének biztosítása.

d) A szükséges fenntartó jellegű beavatkozások folyamatos biztosítása.

e) Az özönnövények visszaszorítása, további terjedésük megakadályozása.

f) A galagonyás cserjeállományok fokozatos megnyitása és az újbóli becserjésedés megakadályozása.

g) A védelemhez szükséges eszközök karbantartása.

h) A természetszerű élőhelyek fajgazdagságának, természeteshez közeli struktúrájának, valamint területarányának fenntartása, a védett növény- és állatfajok állományának fenntartása, illetve növelése.

i) A látogatás, valamint az oktatási és kutatási tevékenység irányítása, szabályozása. (Irányító táblák kihelyezése, sétautak fenntartása pihenőhelyek létrehozásával.)

j) Illegális hulladéklerakások felszámolása.

4.3. Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

4.3.1. Művelési ághoz nem köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

4.3.1.1. Élőhelyek kezelése, fenntartása; fajok védelme

a) A tervezési területen található védett növény- és állatfajok állományának megőrzése és gyarapítása élőhelyük megfelelő kezelésével biztosítható.

b) A védett és fokozottan védett növényfajok - különös tekintettel: magyar gurgolya (*Seseli leucospermum*), apró nőszirm (*Iris pumila*), leánykökörcsin (*Pulsatilla grandis*), tavaszi hérics (*Adonis vernalis*) - illegális szedését, a tövek kiásását a virágzási időben történő fokozott védelemmel meg kell akadályozni.

c) A fás szárú özönnövények egyedeit maghozó állapotuk előtt el kell távolítani mechanikai úton, vagy speciális csepegésmentes növényvédőszer kijuttatásával.

d) A lágy szárú özönnövények eltávolítása - az adott területrész érzékenységtől függően - történhet kézi-, vagy gépi kaszálással, esetleg az érzékeny részeken kézi gyomlálással.

4.3.1.2. Látogatás

a) A tervezési terület szabadon látogatható, de az ott végzett tevékenységek csakis a természetvédelmi előírások figyelembevételével végezhetők.

b) A fenntartó beavatkozások idején és balesetveszély esetén a természetvédelmi hatóság időszakos látogatási korlátozást rendelhet el.

c) A tervezési területre csak természetvédelmi céllal és jogerős természetvédelmi hatósági engedéllyel lehet járművel behajtani.

d) A tervezési területen technikai sport végzése tilos!

e) A területet átszelő ösvényekről letérni, tüzet gyújtani, hulladékot elhelyezni tilos!

4.3.1.3. Oktatás és bemutatás

a) A tervezési területen kihelyezett védettséget jelző táblák és a területet bemutató táblák folyamatos karbantartása kötelező, bővítésük szükséges.

b) A tervezési területen található tanösvény állapotát rendszeresen ellenőrizni kell, leromlás esetén karbantartása szükséges.

4.3.1.4. Kutatás, vizsgálatok

A tervezési terület egészén jogerős természetvédelmi hatósági engedéllyel lehet kutatást végezni.

4.3.1.5. Terület- és földhasználat, természetvédelmi infrastruktúra

a) Földsáncok fenntartásával és továbbiak elhelyezésével meg kell szüntetni a gépjárművel történő bejárás lehetőségét.

b) A területen minden ipari és bányászati tevékenység (a karbantartás, bales megelőzés kivételével) tilos!

c) A tervezési területen a 4319/2 hrsz.-ú ingatlan kivételével épület és egyéb építmény nem helyezhető el.

d) A tervezési területen található sorompók és egyéb bejutást akadályozó létesítmények állapotát rendszeresen ellenőrizni kell. Ha állagromlás tapasztalható, a karbantartásokat haladéktalanul el kell végezni.

e) A természetvédelmi infrastruktúra fejlesztése csak természetes anyagokból, tájba illesztett módon történhet.

f) A meglévő infrastruktúra hálózat karbantartása során az eredeti állapotot minden esetben helyre kell állítani.

g) A területen új építésű infrastruktúra hálózat nem építhető ki.

4.3.1.6. Táj- és kultúrtörténeti értékek

a) A tervezési területen a szükséges fenntartó jellegű beavatkozások folyamatos biztosításával a táji értékek megőrizhetők.

4.3.2. Művelési ághoz, illetve földhasználati módhoz köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

4.3.2.1. Gyepkezelése

a) A gyepfoltokban történő cserjésedés megállításához a cserjefoltok közepes mértékű visszaszorítása és a nem védett fiatal faegyedek eltávolítása szükséges, amit csak fokozatos, vegetációs időn kívül történő gyérítéssel szabad megoldani. A kezelés szakfelügyelet mellett kézi szerszámokkal végezhető, a levágott növényanyagot a területről el kell távolítani.

b) Az erősen gyomosodott részek tisztító kaszálása és az egykori sztyepprétek részleges helyreállítása szükséges.

c) A gyepekben található özönnövényeket a tervezési területéről mechanikus és kéméletes vegyszeres technológiával (injektálás, kenés) el kell távolítani.

Tétényi-fennsík kezelési terv

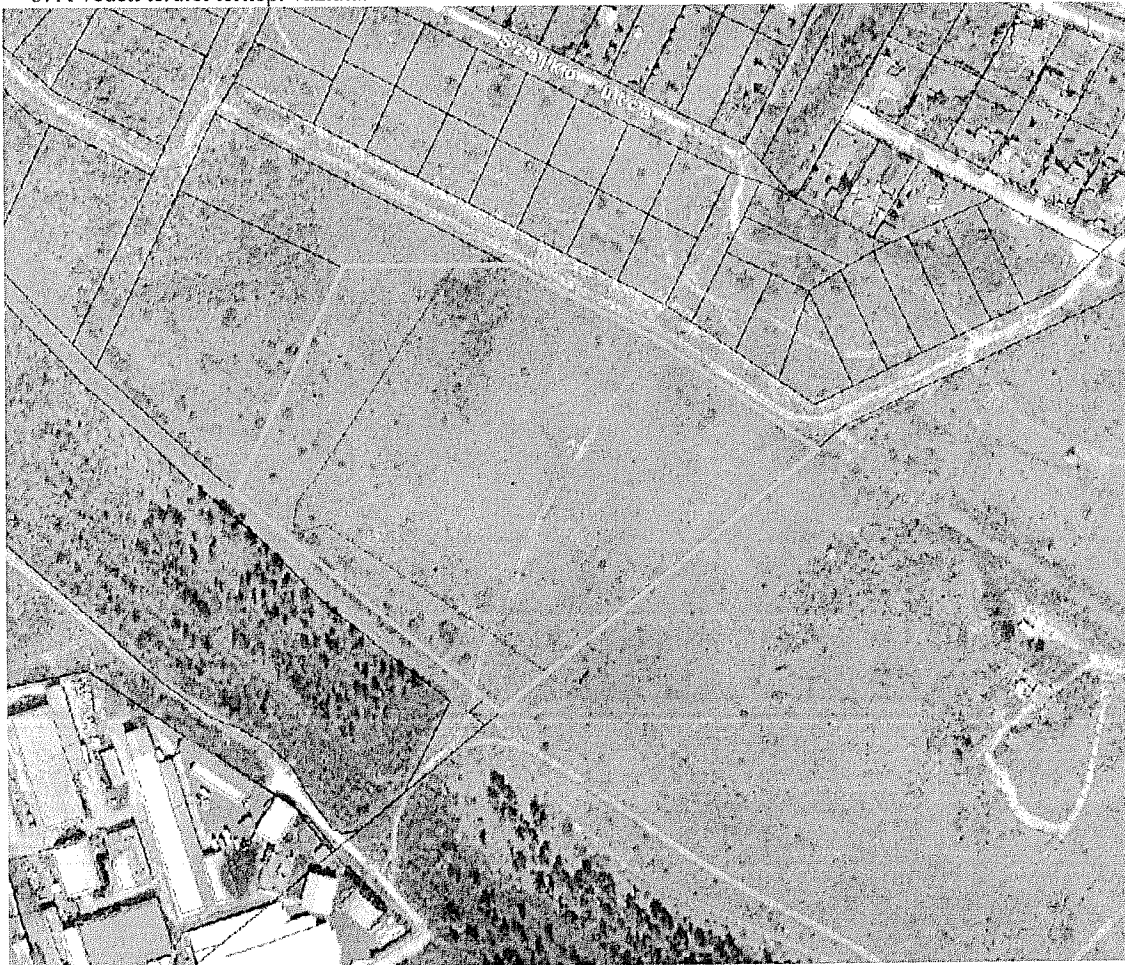
3. melléklet a .../2015. (...) ÖR. rendelethez

Tétényi-fennsík természetvédelmi terület adatai és természetvédelmi kezelési terve

1. Budaörs Tétényi-fennsík 10357/5 hrsz, 30 000 m² területtel.

2. Érintett helyrajzi számok: 10357/5

3. A védett terület térképi vázlata:



4. Természetvédelmi kezelési terv


4.1. Természetvédelmi gyakorlati célkitűzések

a) A területen található értékes élőhelyek fenntartása, lehetőség szerinti bővítése.
b) A terület jelenlegi formájában őrizze meg a jellegzetes dolomítképződményeket, valamint a kialakult és azokhoz kötődő értékes növénytársulásokat.

c) Telepített, tájidegen fa- és cserjefajok folyamatos eltávolítása, honos fajok szükség szerinti telepítése.

d) Az özönnövények monitorozása és visszaszorítása.

e) A terület jelentős geológiai értékeinek megóvása.

 f) Védett növény- és állatfajok állományainak megőrzése. A tervezési területen előforduló legfontosabb megőrzendő élőlényfajok: magyar gurgolya (*Seseli leucospermum*), homoki kikerics (*Colchicum arenarium*), selymes peremizs (*Inula oculus-christi*), fehérésztyű (*Astragalus vesicarius*), leánykökörcsin (*Pulsatilla grandis*), tavaszi hérics (*Adonis vernalis*), selymes boglárka (*Ranunculus illyricus*), bunkós hagyma (*Allium sphaerocephalon*), pézsmahagyma (*Allium moschatum*), árlevelű len (*Linum tenuifolium*), kiskészű hangyabogáncs (*Jurinea mollis*), borzas vértő (*Onosma visianii*), homoki vértő (*Onosma arenaria*), pusztai

meténg (*Vinca herbacea*), Borbás-kerep (*Lotus borbasii*), sömörös kosbor (*Orchis ustulata*), bozontos árvalányhaj (*Stipa dasyphylla*), csinos árvalányhaj (*Stipa pulcherrima*), pusztai árvalányhaj (*Stipa pennata*), apró nőszirm (*Iris pumila*), vetővirág (*Sternbergia colchiciflora*), szongáriai cselőpók (*Lycosa singoriensis*), bikapók (*Eresus cinnaberinus*), imádkozó sáska (*Mantis religiosa*), sisakos sáska (*Acrida hungarica*), magyar darázsincér (*Chlorophorus hungaricus*), magyar virágbogár (*Netocia ungarica*), kis szarvasbogár (*Dorcus parallelipipedus*), bőrfutrinka (*Carabus coriaceus*), kék futrinka (*Carabus violaceus*), dolomit kéneselepke (*Colias chrysothème*), Atalanta-lepke (*Vanessa atalanta*), nagy pávaszem (*Saturnia pyri*), közepes pávaszem (*Saturnia spini*), magyar ősziaszoló (*Chondrosoma fiduciarium*), magyar tavaszi-fésűsbagoly (*Dioszeghyana schmidtii*), díszes medvelepke (*Arctia festiva*), buckabagoly (*Staurophora celsia*), fali gyík (*Podarcis muralis*), fűrgye gyík (*Lacerta agilis*), zöld gyík (*Lacerta viridis*), pannongyík (*Ablepharus kitabelii fitzingeri*), rézsikló (*Coronella austriaca*), egerészölyv (*Buteo buteo*), karvaly (*Accipiter nisus*), vörös vércse (*Falco tinnunculus*), mezei pacsirta (*Alauda arvensis*), parlagi pityer (*Anthus campestris*), cigánycsuk (*Saxicola torquata*), területen költő rigófélék (*Turdidae*), poszátafélék (*Sylviidae*), pintyfélék (*Fringillidae*), csilpcsalpfűzike (*Phylloscopus collybita*), fitiszfűzike (*Phylloscopus trochilus*), csuszka (*Sitta europaea*), töviszúró gébics (*Lanius collurio*), citromsármány (*Emberiza citrinella*), bajszos sármány (*Emberiza cia*).

g) Az egyedi tájképi és geomorfológiai jelleg megőrzése.

h) A természetes élőhelytípusok állapotának fenntartása, szükség esetén annak javítása. A legfontosabb megőrzendő élőhelytípusok: pusztafüves lejtősztyeppré (*Cleistogeni-Festucetum sulcatae*), nyílt dolomitsziklagyep (*Seseli leucospermo-Festucetum pallentis*), árvalányhajás dolomitsziklagyep (*Stipo ericauli-Festucetum pallentis*), dolomit-sziklafüves lejtő (*Chrysopogono-Caricetum humilis*).

i) A jelenlegi földúthálózat kisebb forgalmú szakaszainak lezárásával vagy a behajtás nehezítésével a gépjárműforgalom kizárása a területről.

j) A peremterületeken a másodlagosan kialakult őshonos fajokból álló cserjés megtartásával a tájképbe illeszkedő természetes határ fenntartása, szükség esetén bővítése.

k) A terület természeti értékeinek védelmét biztosító infrastruktúra folyamatos karbantartása.

l) Bemutathatóság fejlesztése.

m) Monitoring vizsgálatok folytatása, illetve bővítése.

4.2. Természetvédelmi stratégiák

a) A tervezési terület peremén tapasztalható építkezések, beépítések területre gyakorolt hatásainak - illegális hulladéklerakások, fásszáruak eltávolítása az erdőszegélyekből, növényzet taposása, megsemmisítése - folyamatos ellenőrzése.

b) Az értékes területrészek zavarásmentességének biztosítása.

c) A szükséges fenntartó jellegű beavatkozások folyamatos biztosítása.

d) Az özönnövények visszaszorítása, további terjedésük megakadályozása.

e) A galagonyás cserjeállományok fokozatos megnyitása és az újbóli becserjésedés megakadályozása.

f) A védelemhez szükséges eszközök karbantartása.

g) A természetszerű élőhelyek fajgazdagságának, természeteshez közeli struktúrájának, valamint területarányának fenntartása, a védett növény- és állatfajok állományának fenntartása, illetve növelése.

h) Illegális hulladéklerakások felszámolása.

i) A látogatás, valamint az oktatási és kutatási tevékenység irányítása, szabályozása. (Irányító táblák kihelyezése, sétautak fenntartása pihenőhelyek létrehozásával.)

4.3. Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

4.3.1. Művelési ághoz nem köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

4.3.1.1. Élőhelyek kezelése, fenntartása; fajok védelme

a) A tervezési területen található védett növény- és állatfajok állományának megőrzése és gyarapítása élőhelyük megfelelő kezelésével biztosítható.

b) A védett és fokozottan védett növényfajok - különös tekintettel: magyar gurgolya (*Seseli leucospermum*), apró nőszirm (*Iris pumila*), leánykökörcsin (*Pulsatilla grandis*), tavaszi hérics (*Adonis vernalis*) - illegális szedését, a tövek kiásását a virágzási időben történő fokozott védelemmel meg kell akadályozni.

c) A fás szárú özönnövények egyedeit maghozó állapotuk előtt el kell távolítani mechanikai úton, vagy speciális csepegésmentes növényvédőszer kijuttatásával.

d) A lágy szárú özönnövények eltávolítása - az adott területrészt érzékenységtől függően - történhet kézi, vagy gépi kaszással, esetleg az érzékeny részeket kézi gyomlálással.

4.3.1.2. Látogatás

a) A tervezési terület nem látogatható, de az ott végzett tevékenységek csakis a természetvédelmi előírások figyelembevételével végezhetők.

b) A tervezési területre csak természetvédelmi céllal és jogerős természetvédelmi hatósági engedéllyel lehet járművel behajtani.

c) A tervezési területen technikai sport végzése tilos! A lovaglás csak természetvédelmi hatóság engedélyével, az arra kijelölt ösvényeken végezhető.

d) A területet átszelő ösvényekről letérni, tüzet gyújtani, hulladékot elhelyezni tilos!

4.3.1.3. Oktatás és bemutatás

a) A tervezési területen kihelyezett védettséget jelző táblák és a területet bemutató táblák folyamatos karbantartása kötelező, bővítésük szükséges.

b) A tervezési területen található tanösvény állapotát rendszeresen ellenőrizni kell, leromlás esetén karbantartása szükséges.

4.3.1.4. Kutatás, vizsgálatok

A tervezési terület egészen jogerős természetvédelmi hatósági engedéllyel lehet kutatást végezni.

4.3.1.5. Terület- és földhasználat, természetvédelmi infrastruktúra

a) A területen minden ipari és bányászati tevékenység tilos!

b) A tervezési területen épület és egyéb építmény nem helyezhető el.

c) A tervezési területen található sorompók és egyéb bejutást akadályozó létesítmények állapotát rendszeresen ellenőrizni kell. Ha állagromlás tapasztalható, a karbantartásokat haladéktalanul el kell végezni.

d) A természetvédelmi infrastruktúra fejlesztése csak természetes anyagokból, tájba illesztett módon történhet.

e) A meglévő infrastruktúra hálózat karbantartása során az eredeti állapotot minden esetben helyre kell állítani.

f) A területen új építésű infrastruktúra hálózat nem építhető ki.

4.3.1.6. Táj- és kultúrtörténeti értékek

a) A tervezési területen a szükséges fenntartó jellegű beavatkozások folyamatos biztosításával a táji értékek megőrizhetők.

4.3.2. Művelési ághoz, illetve földhasználati módhoz köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

4.3.2.1. Gyepok kezelése

a) A gyepfoltokban történő cserjésedés megállításához a cserjefoltok közepes mértékű visszaszorítása és a nem védett fiatal faegyedek eltávolítása szükséges, amit csak fokozatos, vegetációs időn kívül történő gyérítéssel szabad megoldani. A kezelés szakfelügyelet mellett kézi szerszámokkal végezhető, a levágott növényanyagot a területről el kell távolítani.

b) Az erősen gyomosodott részek tisztító kaszálása és az egykori sztyepprétek részleges helyreállítása szükséges.

c) A gyepekben található özönnövényeket a tervezési területről mechanikus és kémiai vegyszeres technológiával (injektálás, kenés) el kell távolítani.